

Homer: Iliaden (22. sang)

Oversat af O.S. Due,

Arkaisk tid (600-480 f.v.t.)

(Original linjeangivelse)

De der på flugt var nået til byen så rædde som råkid,
tørrede sveden af panden, og støttet til murenes brystværn
drak de og slukkede tørsten. Achaierne rykkede fremad,
stadig nærmere muren, med skjoldene op over skuldren.
Hektor derimod blev, forledt af sin undergangs skæbne, (5)
stående uden for Troja og foran de Skaiiske porte.

Men til Peliden Achilles tog Foibos til orde og sagde:
"Hvad er du efter mig for på så hurtige fødder, Achilleus?
Dødelig efter en gud! For du har vel stadigvæk ikke
fattet at jeg er en gud, når du fortsætter lige så hidsigt. (10)
Du har jo glemt at slå ned på de Troere du har forjaget!
De er nu inde i byen, og du er herude på landet.
Mig får du nok ikke dræbt! Thi død er mig ikke beskåret."

Vredt var svaret han fik af den hurtige løber Achilleus:
"Dér har du narret mig slemt, du argeste gud af jer alle, (15)
ved at ha lokket mig væk. For ellers havde jo mange
fler måttet bide i græsset og blive uden for Troja.
Mig har du frataget hæder for sejr og reddet de andre –
nemt nok siden du ikke skal frygte for hævn bagefter.
Du skulle få det betalt om blot jeg ejede styrken." (20)

Det var hans selvsikre ord. Og så løb han ind imod byen,
rask som en prisvinderhest i et spand for væddeløbsvognen
traver af sted i flyvende fart over banen på marken –
lige så legende let gik fødder og knæ på Achilleus.

Oldingekongen var først til at se ham komme til syne, (25)

Denne pdf er udskrevet af Esben Harboe Odgaard (esbe2635), Silkeborg Gymnasium (743019), 5/1 2021
Indholdet af denne pdf må kun kopieres eller distribueres af institutioner, der har indgået aftale med Copydan Tekst & Node, og under forudsætning af, at anvendelsen af indholdet sker på de betingelser, som følger af aftalen med Copydan Tekst & Node. Print og kopiering skal i givet fald indgå i skolens indrapportering til Copydan Tekst & Node.

stormende hen over sletten så klar som den skinnende stjerne
der i den hedeste sommer står op og stråler på himlen,
let igenkendelig blandt de tusinde stjerner i natten;
det er den stjerne der kaldes Orions hund, og af alle
lyser den stærkest, men dukker dog op som varsel om vanheld, (30)
brændende feber og pine for arme menneskevæsner.
Således glimtede malmen imens han løb, om hans bringe.

Da skreg oldingen højt og svang sine arme i vejret,
slog sig hårdt på sin isse og råbte med bedende stemme
højt på sin kæreste søn. Han stod dér uden for porten, (35)
fyldt af den hidsigste lyst til at slås med Peliden Achilleus.
Til ham råbte hans far i sin kval med jammer i røsten:

“Hektor, min dreng, bliv ikke derude alene af alle!
Stå ikke frem imod ham! Og hent dig ikke din skæbne,
dræbt af Peliden! For han er jo langt den stærkeste af jer, (40)
voldsmanden jeg ville ønske var lige så elsket af guder
som han er elsket af mig! Så åd ham gribbe og hunde
kødet af hans skelet, og en gru gik mig af mit hjerte!
Mangen fortræffelig søn har han for længst taget fra mig,
dræbt eller fanget og solgt til langt bortliggende øer. (45)
Også i dag er der to, Lykaon og Polydoros,
hvem jeg ikke kan se blandt dem der er inden for muren,
sønner Laóthoë gav mig, den ædleste kvinde i verden.
Lever de endnu som fanger, da kan vi vel købe dem frihed.
Bronze og guld, det har vi dog stadigvæk nok af i huset. (50)
Altes den Gamle gav jo sin datter en fyrstelig medgift.
Men er de døde og borte og nede i Hades's haller,
er det et slag for mig selv såvel som for drengenes moder.
Resten af folket vil sørge, men ikke så skrækkeligt længe,
når blot dú ikke også blir slået ihjel af Achilleus. (55)
Dreng, kom nu inden for muren! Og tænk på at du skal redde
Troernes kvinder og mænd! Und ikke Achilles at vinde

hæder, og mist ikke livet for selv at prøve at få den.
Tænk på din far, mig stakkel, der stadig lever og lider,
ramt af den skæbne at Zeus på selve min alderdoms tærskel (60)
slår mig med ulykkes lod og syn af utallige kvaler,
sønner der blir mejet ned, og døtre der føres til trældom,
ægtefolks kamre der hærges, og børnebørn dasket til døde
ned imod gulvet i al den terror en fjende kan øve,
sønnernes kærester taget med vold af brutale Achaier! (65)
Ja, så skal jeg da til sidst i selve mit kongeslots fordør
ædes og gnaves af hunde når én med sin hvæssede bronze
enten med hug eller stød har taget mit liv – af de hunde
som jeg har opdrættet selv til at spise af mine hænder,
men som vil drikke mit blod og slås som rasende om mig (70)
foran min dør. En yngling er selv som falden på valen,
bidt af den hvæssede malm, et prydeligt syn at beskue.
Alt der kan ses på hans krop er skønt, endogså i døden.
Men når en hvidhåret gammel med grånende stubbe på hagen
falder, så er det en ynk når hundene napper hans nosser. (75)
Det er den argeste lod der kan times menneskevæsner.”

Således talte den gamle og rev sig med sine hænder
hvidnende hår af sit hoved. Men Hektor lyttede ikke.

Også hans mor besvor ham med gråd og trillende tårer,
løsnede skulderens spænde og blottede brystet for kjolen, (80)
og under hulkende gråd og jammer råbte hun til ham:

“Hektor, min dreng, se dette mit bryst og hav ynk med din moder!
Om jeg har budt dig mit bryst og trøstet dig da du var lille,
husk det, min kæreste søn, og hold dig vor fjende fra livet
bag vores mur og stå ikke frem mod ham for at kæmpe, (85)
skarnet! For dræber han dig, da får jeg ikke lov til at græde
over dit lig, du herlige vækst som jeg fødte til verden,
lige så lidt som din rigt begavede hustru. Da blir du,
fjernt fra os to, slængt hen for at ædes af hurtige hunde.”

Således klagede de to og bad så mindeligt sønnen (90)
om at gå inden for muren. Men Hektor lyttede ikke,
klar til at møde den store Achilles der stormede mod ham.
Og som en slange på lien der bier på hyrden i græsset,
mæt af forgiftige urter og indædt arrig af ondskab,
lyner af sine øjne og snor sig i løkker på lejet – (95)
sådan stod Hektor parat med uslukkeligt mod i sit hjerte
mens han læned sit strålende skjold mod et hjørne af muren.

Ærgerlig talte han da til sit mandige hjerte og sagde:
“Hvad gør jeg nu? Går jeg ind bag muren og porten i byen,
kommer Polydamas straks og ærter mig grueligt for det, (100)
han som jo råded mig til at få Troerne nærmere byen
den forbandede aften Achilles stod op fra sin strejke.
Rådet fulgte jeg ikke – hvor godt havde det ikke været!
Svære tab har vi lidt fordi jeg var så forblindet.
Skamme mig må jeg for Troer og fodside Trojanerinder (105)
siden en ringere mand nu kan vrænge ad mig og sige:
‘Hektor var sandelig mand for at miste hele vor krigshær!’
Det vil man sige. Men så er det bedst at jeg kommer tilbage
når jeg har slået Achilles ihjel og vundet mig hæder
eller er død for hans hånd og faldet med ære for landet. – (110)
Hvad om jeg valgte at lægge mit bukledede skjold og min store,
malmtunge hjelm på jorden og læned min lanse til muren
og så gik frem for selv at møde den stolte Achilleus,
loved at lade Helene og alt hvad hun ejer af skatte,
alle de kosteligheder som Paris røved og fragtede (115)
i sine bugede skibe til Troja som kimen til krigen,
gi til de tvende Atrider og også at dele hvad hele
byen besidder af gods og af guld med Achaiernes sønner,
og så lod rådet bekræfte med ed at intet skal undtas,
alt gøres redeligt op og deles ligeligt med dem, (120)
alt det gods og det guld vor dejlige by har i eje?

Dog, hvad er dét for en snak min hidsighed lader mig føre?
Det kan jeg gøre, men han vil ingen medlidenhed føle
eller respekt, men dræbe mig straks når han ser jeg er blottet,
lægge mig ned som en kvinde når først jeg har lagt mine våben. (125)

Her er det ikke just tid til fra eg eller klippe at tale
kærlige ord med hinanden som ungersvenden og pigen,
pigen og hendes ven der taler så kært med hinanden.
Bedre er det så straks at komme i gang med at kæmpe.
Så får vi se hvem Zeus på Olympen vælger at hædre.” (130)
Det var hans tanker. Imens kom Achilleus nærmere på ham,
grum som selveste Ares, den hjelmbuskrystende krigsgud.

Truende gyngede lansen af ask fra Pelion over
skulderen på ham. Fra bronzen han bar, stod lyset i stråler
som fra en brændende ild eller solen der stiger af havet. (135)

Hektor så ham og gøs. Og da formåed han ikke
længere at holde stand, men flygted fra porten i rædsel.
Efter ham fór Peleïden i tro på sit hurtige fodslag.
Ligesom høgen på bjerget, den hurtigste fugl under solen,
rask, i susende fart, sætter efter en ængstelig due; (140)
duen forsøger at smutte til side, men høgen er stadig
efter den med sine skrig af lyst til at ta den i kloen –
sådan var han i sin iver. Og Hektor flygtede for ham
langs med Troernes mur med spændstige haser og ankler.
Varden fløj de forbi og figenens viftende blade, (145)
stadig et stykke fra muren, på kørevejen omkring den,
og forbi Tvekildeparkens bedårende dejlige vande,
dér hvor den hvirvlende flod Skamandros har springende kilder;
en af de tvende er hed så den damper i vinterens kulde,
ryger fra fladen som om der var brændende ild underneden, (150)
mens den anden om høsten er lige så kold som et haglvejr
eller som sne eller vand i en pyt som natten har islagt;
dér var der skønne bassiner til brug for vaskende kvinder,

haller af marmor hvori Trojanernes koner og piger
plejed at vaske så alt deres linned blev strålende snehvidt, (155)
mens der endnu var fred og før Achaiernes komme.

Den løb de begge forbi, den ene efter den anden,
forrest en strålende mand og bag ham en stærkere kriger,
rask over stok, over sten. For det gjaldt ikke nu om at vinde
huder og ofrede køer som det gør i mændenes kapløb. (160)
Hvad det nu gjaldt var liv eller død for Priamos' Hektor.

Ligesom præmiehingste går rundt om vendemarkøren
let i et legende trav når prisen er herlig, en pige
eller et trebensstativ, ved en stormands prægtige gravfærd:
således stormede de tre gange rundt om Priamos' mure (165)
på deres hurtige ben. Og alle guderne så det.

Først til at tale iblandt dem var guders og menneskers fader:
"Ak nej, én jeg kan li, kan jeg se blive jaget om muren
for mine øjne! Det gør mig så ondt for den strålende Hektor,
ham der har brændt mig så mangen en tyrekalvskølle på bjerget (170)
Idas takkede tinder og siden hen også på byens
højeste borg. Men nu er den hurtige løber Achilleus
efter ham rundt om Priamos' by på lynsnare fødder!
Guder, tænk jer nu om og overvej sagen med omhu:
Skal vi befri ham for døden i dag eller la ham besejre (175)
straks af Peliden Achilles så tapper og god som han end er."

Og han fik svar af gudinden med lynende øjne, Athene:
"Zeus, du der glimter med torden i skyen, hvad er det du siger!
Sådan en dødelig mand hvis skæbne for længst er forfalden,
tænker du på at befri for dødens skingrende onde! (180)
Prøv det! Men så skal du vide du ikke har guderne bag dig!"

Dette var svaret hun fik af skyernes samler Kronion:
"Rolig, Tritogeneia, min pige! I rammeste alvor
var det jo ikke jeg talte. Og føje dig gør jeg jo gerne.
Gør du da som du har lyst, og tøv ikke længere med det!" (185)

Således bød han Athene som selv var forhippet på forhånd.

Og hun begav sig i spring fra Olympens tinder til jorden.

Uden at helme forfulgte Achilles den flygtende Hektor.

Som når en hund på bjerget har rejst et kid fra dets leje,
jagter det gennem makien og skovens vildsomme kløfter (190)

og når det tror det har fundet et skjul i tykningens buske,
altid støver det op og blir ved til den finder dets gemme –
således var det umuligt for Hektor at fly fra Peliden.

Når han forsøgte at springe til siden og komme indad
mod den Dardaniske port i ly af de grå bastioner (195)
for at få støtte af skud fra landsmænd oppe fra kanten,
kom Peleiden i vejen og hindred ham i det og drev ham
ud imod sletten og holdt sig imellem sin fjende og muren.

Som når man drømmer og ikke kan indhente den man forfølger,
uden at han dog formår for alvor at undslippe fra én, (200)
nåed Achilles ham ikke, og Hektor slap dog ikke fra ham.

Hvad satte Hektor i stand til at undfly dødens dæmoner,
om ikke Foibos en sidste og yderste gang havde været
nær ham og skænket ham kraft og givet ham flyvende fødder?
Men med et kast med sit hoved betyded Achilles sit mandskab (205)
at han forbød dem at kaste med spyd efter Hektor, at intet
skår skulle gå i hans sejr og han selv berøves triumfen.

Da de for fjerde gang var kommet til Tvekildeparken,
gjorde Kroniden sin gyldene vægt parat, og i begge
skålene på den kasted han dødsbestemmende lodder, (210)
ét for Peliden Achilles og ét for den strålende Hektor,
løftet på midten og vejed. Og Hektors sank imod jorden,
ned imod Hades's hal, og Foibos Apollon forlod ham.

Men hos Achilles stod nu gudinden med lynende øjne,
Pallas Athene, og talte ham disse bevingede ord til: (215)
“Nu vil jeg tro at vi to, du stærke og store Achilleus,
kommer tilbage med hæder og sejr til Achaiernes skibe,

når vi slår Hektor ihjel trods al hans ustyrlige kampkraft!

Nu har han ikke en chance for mere at flygte fra os to
selv om Apollon har slidt og slæbt for at lade ham ha det, (220)
ligget på maven derfor for Zeus der ryster aigiden.

Nu skal du standse og puste. For ham skal jeg snart få forklaret
at han skal vende sig om og kæmpe med dig i tvekamp.”

Således talte Athene. Han fryded sig ved det og adlød,
standsede og stilled sig op med sin asketræslanse ved foden. (225)
Ham lod hun stå hvor han stod, og gik hen til den strålende Hektor.
Og som Deïfobos var hun såvel af statur som af stemme,
nærmed sig til ham og talte bevingede ord i hans øre:

“Nu er du sandelig trængt af den rappe Achilles, der løber
efter dig rundt om Priamos’ by på hurtige fødder. (230)
Kom, lad os stille os op og sammen forsvare os mod ham!”

Derpå svarede Hektor, den høje strålende stridshelt:
“Du er min kæreste bror, Deïfobos! Det har du altid
været af alle de børn som Hekabe skænkede sin husbond.
Nu skal jeg endnu mer vide at agte dig i mit hjerte (235)
nu du har vovet dig ud da du så mig uden for muren,
for at stå last og brast, og de andre forbliver derinde.”

Og han fik svar af gudinden med lynende øjne, Athene:
“Både vor far og vor mor, den værdige frue, og alle
vennerne bad mig så bønligt med tårer og gråd om at blive (240)
inden for muren. Så stor en panik har grebet dem alle.
Men ubetvingelig sorg havde grebet mig i mit hjerte.
Lad os nu slås og gå på og ikke spare på lansen
så at vi snart kan få klarhed på om Peliden Achilleus
dræber os begge og tar vores blodige rustninger med sig (245)
ned til sit skib eller du får ham jaget din lanse i livet.”

Således talte Athene og viste ham snydefro vejen.
Og da de var nået frem og kommet hinanden på skudhold,
var det den strålende Hektor der først tog til orde og sagde:

“Peleus’ søn, jeg vil ikke mer flygte for dig som førhen. (250)

Tre gange fik du mig jaget om byen, og jeg turde ikke
stå dig imod for at slås. Men nu har jeg lyst til at vove
kampen og tage dit liv eller også forlise mit eget.
Lad os da sværge en ed ved guderne! De er de bedste
vidner og vogtere over hvad mennesker er overens om. (255)
Dit lig skænder jeg ikke hvis Zeus der holder aigiden
skænker mig sejren og jeg blir den der berøver dig livet.
Når jeg, Achilles, har taget din rustning af dine skuldre,
gir jeg Achaiernes sønner dit lig. Og du gør det samme.”

Men Peleïden så i forbitrelse på ham og sagde: (260)

“Hektor, tal ikke til mig om ed, dit afsindige afskum!
Lige så lidt der er ed mellem menneskevæsner og løver
eller forståelse findes imellem ulven og fåret,
mellem de dyr der er skabt som hinandens evige fjender,
lige så lidt kan vi blive venner og slutte en edspagt (265)
førend den ene eller den anden af os er faldet
og med sit blod har mættet den oksehudsrystende Ares.
Husk du nu alt du har lært! Nu gælder det om at beherske
kunsten at slås med et spyd og uforsagt kæmpe på valen.
Nu er det slut med at slippe. For straks vil Pallas Athene (270)
slå dig med dette mit spyd. Og så skal du endelig sone
alle de drab du begik på dem der var mine venner!”

Dermed svang han og kasted sin langthenskyggende lanse.
Den så Hektor på vej og nåed at dukke sig for den.
Han havde forudset kastet som susede over og planted (275)
odden i jorden. Men uset af Hektor, folkenes hyrde,
snapped Athene den atter og gav den Achilles i hånden.

Hektor talte da til den enorme Peleïone:

“Det var en værre forbier af gudernes lige Achilleus!
Zeus har nok ikke bestemt min død som du mente at vide! (280)
Alt dit ordgyderi var bare en lumskelig finte

for at jeg skulle forglemme mit mod og frygte din styrke.
Mig skal du ikke slå lansen i ryggen fordi jeg vil flygte!
Nej, slå den gennem mit bryst! For jeg slås som en ligefrem kriger!
Om du får lov af en gud. Nu gælder det dig og min lanse! (285)
Måtte den æde sig ind i dit kød gennem marven og benet
og lade Troerne få en krig de kan komme igennem
når først du er forsvundet. For du er den ledeste for dem.”

Dermed svang han og kasted sin langthenskyggende lanse,
fejlede ikke og ramte Peliden lige på skjoldet. (290)
Dog, den prellede af og fløj væk. Det harmede Hektor
at have kastet sit flyvende spyd forgæves af hånden.
Nedslået stod han og havde nu ikke længere en lanse,
kaldte og bad om en ny fra sin hvidskjoldbærende broder.
Men der var ingen Deïfobos mer i nærheden af ham. (295)
Hektor forstod da alt i sit hjerte og talte således:

“Ak, så var det da guder der selv har kaldt mig i døden!
Sikkert stoled jeg på at Deïfobos var ved min side.
Men han er inde bag muren, og mig har Athene bedraget.
Nu er den sortnende død mig nær og ikke bønherlig (300)
eller undflyelig. Det var for længst hvad Zeus og Apollon
havde besluttet og valgt om end de beskytted mig hidtil
og var mig gode i kamp. Men nu er min time da inde.
Dog, lad mig ikke forgå uden kamp og uvisnelig hæder,
men i en storslået dåd som kommende slægter skal mindes.” (305)

Således han til sig selv. Og han rykked sit hvæssede slagsværd
op af dets skede ved lænden, en tung og drabelig klinge,
samled sin kraft, og som var han en ørn under himmelens bue
når den slår ned over sletten igennem de sortnende skyer
for at slå kloen i kid eller lethensspringende hare, (310)
fór han imod Peleïden og svang sit hvæssede slagsværd.

Fremad fór også Achilles og fnyste i hele sin kampkrafts
vildskab, dækket bag skjoldets fortrinligt smedede plader

og med sin strålende hjelm med dens fire horn på sin isse
nikkende så at dens prægtige busk af gyldene tråde, (315)
sat af Hefaistos derpå, stod i fog over hovedet på ham.

Lige så blank som stjernen, den skønneste stjerne på himlen,
Hesperos, stråler imellem de andre i mørket af natten,
blinked Achilles' spyd i hans hånd fra den hvæssede bronze
mens han svang det til mén for Hektor, den herlige kriger, (320)
spejdende efter det sted hvor huden bedst kunne rammes.

Dækket var den jo ellers af punslede plader af bronze,
prægtige, taget som rov fra Menoitiossønnen Patroklos,
blottet alene foroven ved nøglebenet og struben,
dér hvor forliset af liv er vissest, ifald man blir truffet. (325)

Just dér satte Achilles sit stød da Hektor kom mod ham.
Odden på lansen gik tværs gennem huden og kødet i halsen
uden at malmen på spyddet dog overskar luftrøret på ham,
så han endnu havde kraft til at gi sin fjende et gensvar.

Forover faldt han i støvet. Hoverende råbte Achilleus: (330)
"Hektor, du troede nok, da du plyndred den faldne Patroklos,
at du var sikker for hævn, og mente at jeg var af vejen!
Tåbe! For vel var jeg borte, ved skibene nede på stranden,
men som en hævner af ham og en stærkere kæmpe end han var,
har jeg nu slået dig slap. Og dig skal så hunde og gribbe (335)
skammeligt æde, men ham skal Achaierne skænke en ligfærd."

Spag i sit mæle svared den hjelmbuskrystende Hektor:
"Én ting ber jeg dig om, ved din sjæl, dine knæ og forældre:
ikke at lade mig gå i de hunde der løber om flåden!
Tag du imod den bronze, det guld du blot kan forlange – (340)
det skal du få af min far og hans værdige frue, min moder –
om du vil gi dem mit lig tilbage fra striden på sletten
så at det kan blive brændt af Troere og Troerinder!"

Men Peleïden så i forbitrelse på ham og sagde:
"Tal ikke, køter, til mig om knæ og om kære forældre! (345)

Kunne jeg blot få mig selv og vreden jeg har i mit hjerte,
til at fortære dig råt for sorgen du har forvoldt mig –
hundene skal ingen væрге dig mod at blive ædt op af!
Om så man vejede ti eller tyve gange et frikøb
rigeligt af på stedet og lovede lige så meget! (350)
Om så kong Priamos bød mig din vægt i det pureste finguld –
selv ikke da fik din høje fru moder lov til at lægge
sønner hun fødte's lig på bære og græde derover!
Hunde og gribbe skal æde dig op fra isse til fodsål!”

Døende svarede da den hjelmbuskrystende Hektor: (355)
“Nu kan jeg kende dig! Nu kan jeg se hvor lidet jeg skulle
bøje dit sind. Du har hjerte af stål og klippe i livet.
Tag dig i agt om jeg ikke skal volde dig gudernes vrede
den dag da det blir Paris og Foibos Apollon der dræber
dig ved de Skaiiske porte, så stærk en kriger du end er!” (360)

Det var de ord han fik sagt før døden lagde sig om ham.
Sjælen fløj ud af hans liv og begav sig på vejen til Hades,
sorrigfuld over sin lod, at forlade styrke og ungdom.

Men til den døde talte den rappe Achilles fremdeles:
“Dø du nu dér! Og mín død tar jeg så såre det lyster (365)
Zeus og de øvrige guder i himlen at lade den komme.”

Dermed tav han og rykked sin bronzeodslanse af liget,
lagde den fra sig og tog det de blodige våben af skuldren.
Om det flokkedes nu de andre Achaiiske kæmper,
så med forbløffelse på hvor stort og herligt det lå der. (370)
Ingen som var der lod vær med at gi det et sår med sin lanse.
Mange vendte sig halvt og så på hinanden og sagde:
“Jamen dog! Nu er han nok så blød at komme på nært hold
som den Hektor der fór med sin ild på Achaiernes skibe!”
Således sagde enhver og stak med sit spyd i den døde. (375)

Rustningen havde den rappe Achilles for længst knappet af ham,
og han stod frem med bevingede ord i Achaiernes midte:

“Venner, Argeiernes herrer i felten såvel som i rådet!

Siden de evige guder har givet mig lov til at fælde
manden der skaded os mer end alle de andre tilsammen, (380)
lad os da omringe byen med alle de våben vi ejer,
så at vi kan få at se hvad mod Trojanerne er i,
om de vil opgive borgen, nu Hektor er ude af verden,
eller er stridige nok til at blive, nu han er faldet. –

Dog, hvad er dét for en snak min hidsighed lader mig føre? (385)
Nede ved skibene står, uden gråd og begravelseshøjtid,
helten Patroklos på båren. Ham glemmer jeg ikke så længe
jeg er i live endnu og har kraft i lår og i lægge.

Ja, om man nede i Hades forglemmer alt om de døde,
skal jeg dog endogså dér ihukomme vennen jeg havde. – (390)
Lad os da synge paiánen, Achaiiske svende, på vejen
til vores svajede skibe! Og karlen her tar vi med os!
Stor er den hæder vi vandt! Det er Hektor som vi har ombragt,
ham de fortrøstet sig til, de Troere, som til en guddom.”

Derpå øved han skændelig dåd med den strålende Hektor. (395)
Begge de sener der gik fra ankel til hæl på hans fødder
bored han hul bag om og stak oksehudsremme igennem
og bandt dem fast til sin vogn så hans ansigt slæbte på jorden.
Så sprang han op, og med byttet fra Hektor hos sig i vognen,
svang han sin knaldende pisk. Og villigt fløj hestene fremad. (400)

Støvskyer bølgede tæt, og Hektors blåsorte lokker
skjultes deri, og hans hoved der før var så fagert, blev ganske
dækket deraf. Thi Zeus havde givet de fremmede fjender
lov til at skænde hans lig på hans egen fædrene slette.

Hektor slæbtes med synet i støvet. Hans værdige moder (405)
rev sine grånende hår og kasted sit hovedlin langt bort
fra sig og skreg ved at se hvor brutalt hendes søn blev behandlet.
Ynkeligt jamrede også hans far, og fra alle i folket
hørtes der klage og gråd i hvert et hjørne af byen.

Da var det ganske som om det hele knejsende Troja (410)

styrtd i grus fra tinde til grund, fortæret af brande.

Knap nok kunne de, trods hans vilde protester, forhindre
oldingen i at forlade sin by gennem Dardanosporten.

Alle besvor han og kasted sig ned i hestenes pærer,

kaldte hver mand ved navn og bad og tryglede for sig: (415)

“Slip mig, og lad mig få lov, trods alle bekymringer for mig,
at komme ud og alene gå ned til Achaiernes skibe

for dog at se om den rå og gudsforgåede voldsmand

ikke har skam eller ynke tilovers for denne min alder.

Han har jo dog også selv en far der er lige så gammel, (420)

Peles, der fik ham og fostred ham op til Troernes plage.

Jeg er den mand han har voldt de værste sorger af alle –

så mange sønner han slog mig ihjel, og så unge og stærke!

Alle begræder jeg dybt, men Hektor er den jeg begræder

dybest, og sorgen vil føre mig ned i Hades's haller. (425)

Var han dog død i vor by imellem hænderne på mig!

Da kunne vi have stillet vor sorg med gråd og med klage,

både jeg selv og hans mor, den stakkel, der bar ham til livet.”

Således jamrede han, og hans landsmænd sørgede med ham.

Hekabe var det som blandt Troerinderne åbnede klagen: (430)

“Dreng, hvor skal dog jeg arme få kraft til at fortsætte livet

når det er dig der er død! Du var mig jo nætter og dage

hele min ære i byen, en lise for alle de andre

Troere og Troerinder der bor i staden og æred

dig som en gud! Og stor var den hæder for sejre du vandt dem (435)

medens du leved. Men nu er du død og hentet af skæbnen!”

Således hun i sin gråd. Men Andromache anede stadig
intet. Til hende var sikker besked endnu ikke nået

om hendes mand, at han var alene uden for muren.

Flittigt sad hun i et af paladsets gemakker og væved (440)

purpurtøj til et slag med mønster af brogede blomster.

Og sine piger gav hun besked på at stille en trefod
over en flammende ild med en rummelig kedel så vandet
var der til Hektors bad når han kom fra slaget til hende,
dåren, der intet aned han langt fra vandet hun varmed, (445)
lå og var dræbt af Athene for helten Achilles's hænder.

Men da så lyden af jammer kom hende for øren fra tårnet,
isned det i hendes krop og hun tabte sin skyttel på gulvet.
Atter talte hun til sine fint friserede piger:

“To af jer, kom og følg med! Jeg må se hvad det er der er hændet! (450)
Svigermor hørte jeg skrige så hjertet sad mig i halsen,
benene under mig blev som om de isned af kulde.
Så er da atter en ulykke tæt på kong Priamos' sønner!
Måtte jeg aldrig høre så galt – men jeg frygter Achilleus
har fået afskåret Hektor, min mand, dér uden for byen (455)
fra sine folk og nu jager ham ene hen over sletten
eller endda har standset hans ulykkesbringende kækhed.
Aldrig vil han jo blive tilbage i mændenes mængde,
altid løber han frem og vil ikke vige for nogen.”

Og med de ord løb hun ud gennem hallen med hamrende hjerte (460)
som en afsindig. Og med hende løb hendes tjenestepiger.
Men da hun kom til tårnet hvor mændene stimlede sammen,
spejded hun ud over kanten og så sin mand blive halet
væk over sletten fra byen. De hurtighovede heste
haled ham hensynsløst af sted til Achaiernes skibe. (465)

Over Andromaches øjne sank da et sortnende mørke.
Og hun faldt baglæns om og mistede sjælen i afmagt.
Af hendes hoved fløj diademmet med dets juveler,
huen med bændlernes sløjfer og nettets flettede tråde,
klædet hun fik af selve den gyldne Elskovsgudinde (470)
den dag da hun blev ført af den hjelmbuskrystende Hektor
hjem fra Eëtions hus for talløse brudekøbsgaver.

Om hende flokkedes søstre til manden og koner til brødre,

og lagde armene om den til døden fortvivlede kvinde.

Da hun fik ånde på ny og igen kunne sanse og samle, (475)

brød hun i bitterlig gråd og talte blandt Troernes kvinder:

“Hektor, jeg arme forladte! Til lige usalige vilkår
blev vi da født, du her i Troja i Priamos’ kongsgård,
jeg i det yndige Thebe ved foden af Plakos’s skove
hvor kong Eëtion fostred mig op som lille til vanheld, (480)

viet til ulykke selv. Ak, havde han slet ikke gjort det!

Du går nu ned under jorden til Hades’s sortnende haller,

mig forlader du her i sorg som en ynkelig enke

i vores hus. Og så er vores søn jo bare så lille,

ham som du fik og jeg fødte i vores elendige skæbne. (485)

Ham blir du ingen hjælp, og han blir ikke din støtte.

Skulle han end slippe frelst fra de vilde Achaieres hærgen,

venter der ham kun sorger og nød og bitterlig kummer.

Der skal jo nok være folk der gerne beklipper hans marker.

Faderløs dag gør en dreng til én som alle kan mobbe. (490)

Bukke må han for alle med bitre tårer på kinden

og som en betler gå op til sin faders forrige venner,

rykke den ene i kappen og trække den anden i ærmet

så han måske af medlidenhed får en sjat i sit bæger,

nok til at fugte sin mund, men slet ikke noget til halsen. (495)

Drenge med far og med mor vil skubbe ham ud over bænken,

drille med hånende ord og banke ham med deres næver:

‘Væk! Du har ikke en far der er med ved bordet som vores!’

Grædende løber han hjem til sin mor, der bare er enke!

Vores Astyanax, som på sin fars knæ gynged og smovsed (500)

lammelårsmarven og fik det fedeste af koteletten!

Og når han så havde leget sig træt og lukked sit øje,

sov han så sødt i sin seng eller vugged i favnen på ammen,

blødt i sin dyne af dun, tilfreds og mæt af det hele.

Nu han har mistet sin far, har han trange tider i vente, (505)

vores Astyanax, som var det navn som Troerne gav ham
da det var dig der alene beskyttede fæstningen for dem.
Dig skal nu fjernt fra din mor og din far, ved Achaiernes skibe,
glinsende maddiker æde når hundene er blevet mætte.
Og så uden en trævl! Der ligger dig klæder i kisten, (510)
fine i vævning og snit, baldyret af flittige piger.
Dem vil jeg samle og bygge et bål og brænde dem på det –
ikke til gavn for dig selv, da du ikke skal bisættes i dem,
men for at fejre dit ry hos Troere og Troerinder!”
Således klagede hun, og om hende jamred de andre. (515)

fra *Homers Iliade*, oversat af O.S. Due, Gyldendal 1999